

CRB 2023-1800

13 juni
2023

ADVIES

**Duurzaamheidsrapportering door ondernemingen en
betrokkenheid werknemersvertegenwoordiging**

Blijde Inkomstlaan 17-21 1040 Brussel
Avenue de la Joyeuse Entrée 17-21 1040 Bruxelles
T 02 233 88 11
E mail@ccecrb.fgov.be
www.ccecrb.fgov.be

Inbehandelingneming

Bij brief van 4 april 2023 heeft de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven een adviesvraag ontvangen van de heer Pierre-Yves Dermagne, vice-eersteminister en minister van Economie, K.M.O., Middenstand en Energie over de omzetting in Belgisch recht van artikel 1, lid 4 van de richtlijn de Richtlijn (EU) 2022/2464 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 537/2014, Richtlijn 2004/109/EG, Richtlijn 2006/43/EG en Richtlijn 2013/34/EU, met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen (hierna de richtlijn Duurzaamheidsrapportering)¹. De uiterlijke indieningsdatum van het advies was 1 juni 2023, maar er werd uitstel verkregen tot 30 juni 2023.

De subcommissie Informatie door ondernemingen te verstrekken werd belast met het opstellen van een ontwerpadvies en is daartoe bijeengekomen op 3 mei 2023 en 9 juni 2023.

Aan de werkzaamheden van de subcommissie hebben deelgenomen: de dames De Simone (ABVV), Laforêt (ACV), Vandormael (ACV) en Van Thorre (ACV) en de heren Cosaert (ACV), Leurquin (Unisoc), Parizel (VBO), Rosseel (ACLVB) en Van Hoe (VBO).

De subcommissie kon eveneens een beroep doen op de deskundige medewerking van mevrouw Karen Hofmans en de heer Kurt Franck (FOD Economie).

Het ontwerpadvies werd op X juli 2023 na een stemming op afstand unaniem goedgekeurd door de plenaire vergadering.

¹ [Richtlijn \(EU\) 2022/2464 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 tot wijziging van Verordening \(EU\) nr. 537/2014, Richtlijn 2004/109/EG, Richtlijn 2006/43/EG en Richtlijn 2013/34/EU, met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen.](#)

Inleiding

De richtlijn Duurzaamheidsrapportering trad op 5 januari 2023 in werking, en moet tegen 6 juli 2024 in de nationale rechtsordes worden omgezet. Ze heeft als doel de openbaarmaking van relevante, vergelijkbare en betrouwbare duurzaamheidsinformatie door bepaalde categorieën van ondernemingen. Daartoe zullen ook duurzaamheidsrapporteringsstandaarden worden opgesteld.

In de voorliggende adviesvraag vraagt de minister advies omtrent de omzetting in Belgisch recht van artikel 1, lid 4 van de richtlijn Duurzaamheidsrapportering, en specifiek wat betreft de informatie en consultatie van de werknemersvertegenwoordiging m.b.t. de duurzaamheidsrapportering.

Dit artikel 1, lid 4 van de richtlijn voegt een nieuw artikel 19bis 'Duurzaamheidsrapportering' aan hoofdstuk 5 'Bestuursverslag' van de boekhoudrichtlijn toe. Het vijfde lid van het nieuwe artikel 19bis luidt als volgt:

“Het management van de onderneming informeert de werknemersvertegenwoordiging op het passende niveau en bespreekt met de werknemersvertegenwoordiging de relevante informatie en de manier waarop duurzaamheidsinformatie wordt verkregen en geverifieerd. Het standpunt van de werknemersvertegenwoordiging wordt in voorkomend geval meegedeeld aan de betrokken bestuurs-, leidinggevende of toezichthoudende organen.”

Er bestaat een gelijkaardige bepaling voor moederondernemingen met betrekking tot duurzaamheidsrapportering van de groep, met name het zesde lid van het nieuwe artikel 29bis 'Geconsolideerde duurzaamheidsrapportering', dat luidt als volgt:

“Het management van de moederonderneming informeert de werknemersvertegenwoordiging op het passende niveau en bespreekt met hen de relevante informatie en de manier waarop duurzaamheidsinformatie wordt verkregen en geverifieerd. Het standpunt van de werknemersvertegenwoordiging wordt in voorkomend geval meegedeeld aan de betrokken bestuurs-, leidinggevende of toezichthoudende organen.”

In de overwegingen van de richtlijn kunnen de volgende alinea's gelezen worden die met dit punt in verband staan.

Overweging 9:

“Indien ondernemingen betere duurzaamheidsrapporteringen verrichten, zouden de uiteindelijke begunstigden daarvan individuele burgers en particuliere spaarders zijn, met inbegrip van vakbonden en werknemersvertegenwoordigers, die dankzij een adequate informatievoorziening beter in staat zouden zijn om deel te nemen aan de sociale dialoog”

Overweging 14:

“... Het gebrek aan door ondernemingen verstrekte duurzaamheidsinformatie beperkt ook het vermogen van belanghebbenden, waaronder actoren uit het maatschappelijk middenveld, vakbonden en werknemersvertegenwoordigers, om met ondernemingen een dialoog over duurzaamheidskwesties aan te gaan.”

Overweging 52:

“De lidstaten moeten ervoor zorgen dat duurzaamheidsrapportering wordt uitgevoerd met inachtneming van het recht van werknemers op informatie en raadpleging. Het management van de onderneming dient dan ook de werknemersvertegenwoordiging op het passende niveau te informeren en dient met hen relevante informatie en de manier waarop duurzaamheidsinformatie wordt verkregen en geïnterpreteerd te bespreken. Dit noopt voor de toepassing van deze wijzigingsrichtlijn tot de instelling van een dialoog en een gedachtewisseling tussen de werknemersvertegenwoordigers en het hoofdbestuur of management op een ander geschikt niveau, op een zodanig tijdstip, op een zodanige wijze en met een zodanige inhoud dat de werknemersvertegenwoordigers uiting kunnen geven aan hun standpunt. Hun standpunt wordt in voorkomend geval meegedeeld aan de betrokken bestuurs-, leidinggevende of toezichthoudende organen.”

Advies

De Raad stelt vast dat de duurzaamheidsinformatie deel zal uitmaken van het jaarverslag, en aldus de verklaring van niet-financiële informatie zal vervangen. Richtlijn 2014/95/EU met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen, werd destijds via de wet van 3 september 2017 in de Belgische rechtsorde omgezet². De wet van 3 september 2017 voerde aanpassingen door in het toenmalige Wetboek van Vennootschappen, aangezien de inhoud van het jaarverslag en het gecontroleerde jaarverslag in het Wetboek van Vennootschappen werden geregeld. Om dezelfde reden is de Raad van mening dat de richtlijn duurzaamheidsrapportering hoofdzakelijk in het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen moet worden omgezet, en meer bepaald in de artikelen 3:6 (enkelvoudig jaarverslag) en 3:32 (geconsolideerd jaarverslag).

De Raad merkt echter op dat in de richtlijn Duurzaamheidsrapportering specifiek wordt verwezen naar de informatie en bespreking van de duurzaamheidsinformatie aan de werknemersvertegenwoordiging, en de manier waarop deze informatie wordt verkregen en geverifieerd. Het standpunt van de werknemersvertegenwoordiging wordt in voorkomend geval meegedeeld aan de betrokken bestuurs-, leidinggevende of toezichthoudende organen.” De Raad acht het bijgevolg dan ook aangewezen om deze specifieke bepaling ook op te nemen in de regelgevende bepalingen die de bevoegdheden en de werking regelen van de ondernemingsraad als geëigend overlegorgaan op ondernemingsniveau.

Zo omvat artikel 15 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, naast de wettelijke basis voor de economische en financiële informatie die via het koninklijk besluit van 27 november 1973³ aan de ondernemingsraad bezorgd moet worden, ook diverse andere bevoegdheden van de ondernemingsraad. Deze lijst werd de laatste jaren nog aangevuld met onder andere bevoegdheden inzake het verslag over het woon-werkverkeer van werknemers, het analyseverslag over de bezoldigingsstructuur van de werknemers, de verhouding tussen mannelijke

² Wet van 3 september 2017 betreffende de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote vennootschappen en groepen, *B.S.* 11 september 2017.

³ Koninklijk besluit van 27 november 1973 houdende reglementering van de economische en financiële inlichtingen te verstrekken aan de ondernemingsraden.

en vrouwelijke kandidaten in het kader van de sociale verkiezingen, en het ontwerp van opleidingsplan. De Raad is dan ook van mening dat hier een bepaling aan toegevoegd kan worden met betrekking tot de betrokkenheid van de ondernemingsraad inzake de duurzaamheidsinformatie.

De Raad merkt verder op dat het koninklijk besluit van 27 november 1973, en meer bepaald artikel 17, voorschrijft dat het jaarverslag tot de informatie behoort die in het kader van de jaarlijkse voorlichting aan de leden van de ondernemingsraad moet worden bezorgd en moet worden besproken. Aangezien de duurzaamheidsinformatie deel zal uitmaken van het jaarverslag, zullen de leden van de ondernemingsraad dus ook in dit kader de duurzaamheidsinformatie reeds ontvangen en zal dit worden besproken, hierbij de kalender volgend voor de bespreking van de economische en financiële informatie.

De leden die de meest representatieve werknemersorganisaties vertegenwoordigen, vragen dan ook om in artikel 17 van het KB van 1973 toe te voegen dat tot het jaarverslag ook de duurzaamheidsinformatie behoort (althans voor de ondernemingen die onder het toepassingsgebied van de richtlijn vallen). De redenen voor deze vraag zijn de volgende:

- het is belangrijk om de twee wetgevende instrumenten, t.w. de wet van 1948 en het KB van 1973, met elkaar in overeenstemming te brengen;
- de wetgeving bepaalt al dat grote ondernemingen niet-financiële informatie moeten publiceren, maar in de praktijk is deze wetgeving weinig bekend;
- de opneming van het duurzaamheidsverslag in het KB van 1973 zou op OR-niveau een basis creëren om het vraagstuk van de duurzame ontwikkeling en de uitdagingen die gepaard gaan met de transitie (opleiding van werknemers, wijziging van de productieprocessen enz.) te behandelen.

De leden die de meest representatieve werknemersorganisaties vertegenwoordigen, wensen ook de duurzaamheidsinformatie toe te voegen aan artikel 11 van het KB: "De voorlichting in verband met het programma en de algemene toekomstverwachtingen van de onderneming, of van de juridische, economische of financiële entiteit, waarvan zij deel uitmaakt, bepaald bij artikel 4, g, strekt zich uit tot alle aspecten van de activiteit van de onderneming, inzonderheid de industriële, financiële, commerciële, sociale aspecten en het speurwerk, met inbegrip van de vooruitzichten inzake haar verdere uitbouw en inlichtingen over de financiering van de voorgenomen investeringen, alsmede de duurzaamheidsinformatie".

De leden die de meest representatieve werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, wijzen er daarentegen op dat de wijziging van het KB van 1973 overbodig zal zijn, gelet op de tussen de leden unaniem overeengekomen omzetting via het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en de wet van 20 september 1948. Ze zal ook irrelevant zijn omdat het gebied van de duurzaamheidskwesities de ecologische, sociale en mensenrechten en governancefactoren [...] omvat⁴. Dit heeft in het algemeen betrekking op de '3 P's': 'planet', 'people' en 'prosperity'. Dit gebied van de duurzaamheidskwesities heeft bijgevolg een verschillende reikwijdte van die van de economische en financiële informatie die wordt beoogd in het KB van 1973. Het is dan ook niet opportuun het KB van 1973 te wijzigen, of het nu gaat om artikel 11 of om artikel 17. Artikel 17 maakt overigens al melding van het beheersverslag (cf. §3 van dit advies). Tot besluit volstaat het, net zoals bij de omzetting van richtlijn 2014/95, om zich te beperken tot een wet tot wijziging van het WVV en van de wet van 1948 (die de erkende wettelijke grondslag vormt) om een onnodige versnippering van de regelgeving te vermijden, die indruist tegen het algemene principe van duidelijke, eenvoudige en nauwkeurige redactie⁵.

⁴ Cf. de definitie die is opgenomen in artikel 1, 2), b), 17), van de Richtlijn 2022/2464.

⁵ Gemeenschappelijke praktische handleiding van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie ten behoeve van eenieder die bij de opstelling van wetgevingsteksten van de Europese Unie is betrokken. <https://op.europa.eu/nl/publication-detail/-/publication/3879747d-7a3c-411b-a3a0-55c14e2ba732>